

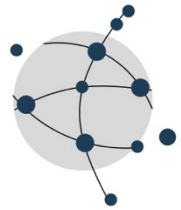

AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES IT
KOPLIETOŠANAS PAKALPOJUMU CENTRS

VPC, datu izmantošana izglītībā un zinātnē

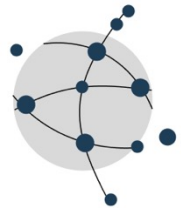
*Valodu tehnoloģiju konference
2023. gada 12. septembrī*

Kas ir VPC?

- Biedrība «Augstākās izglītības un zinātnes IT vienotais pakalpojumu centrs» (VPC)
 - dibināta 2022.gada martā
 - dibinātāji – četras Latvijas zinātnes universitātes
(58% studentu, 64% pētnieku)
- valsts deleģētie uzdevumi AI&Z digitalizācijā
- misija: *veicināt Latvijas augstākās izglītības un zinātnes institūciju attīstību un starptautisko konkurētspēju,
ieviešot, attīstot un nodrošinot kvalitatīvus koplietošanas IT pakalpojumus*

VPC darbības virzieni

LIELĀ INFRASTRUKTŪRA

- lielle starptautiskie projekti & pakalpojumi (GEANT, eduroam, eduGAIN)
- drošība, identitātes pakalpojumi
- programmatūras un datu bāžu licences

DATI

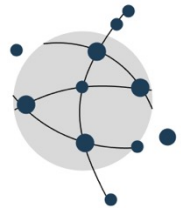
- datu stjuarti un atbalsts (meklēšana, formalitātes, nodrošināšana u.c.)
- pētniecības datu deponēšana (EOSC, Dataverse), datu pārvaldība
- glabāšana, sagatavošana, drošā apstrāde, analītiskie rīki, MI
- atbalsts (formālās procedūras, standarti, līgumi, norēķini)

STUDIJU & ZINĀTNES PAKALPOJUMI

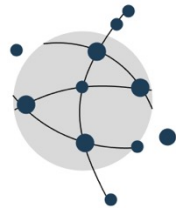
- studiju vadība (studiju vadības sistēma, satura sistēmas,
- vienotā uzņemšana, Eiropas studentu karte, izglītības e-dokumenti)
- pētniecības vadība (ORCID)

PĀRVALDĪBA UN SADARBĪBA

- kopēji projekti
- sadarbība starp IT departamentiem, «ekosistēmas» veidošana
- konsultācijas, apmācības, digitālās transformācijas veicināšana

VPC loma datu izmantošanā

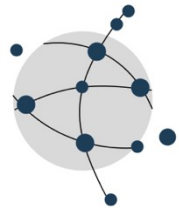
Eiropas Datu stratēģija (2019)

Eiropa – datos balstītas sabiedrības un ekonomikas līderis

- brīva datu plūsma ES un starp sektoriem
- bagātīgi, kvalitatīvi dati darbam un inovācijām
- aizsargāti dati, godīga un droša lietošana, skaidra pārvaldība
- ES «datu telpas»:

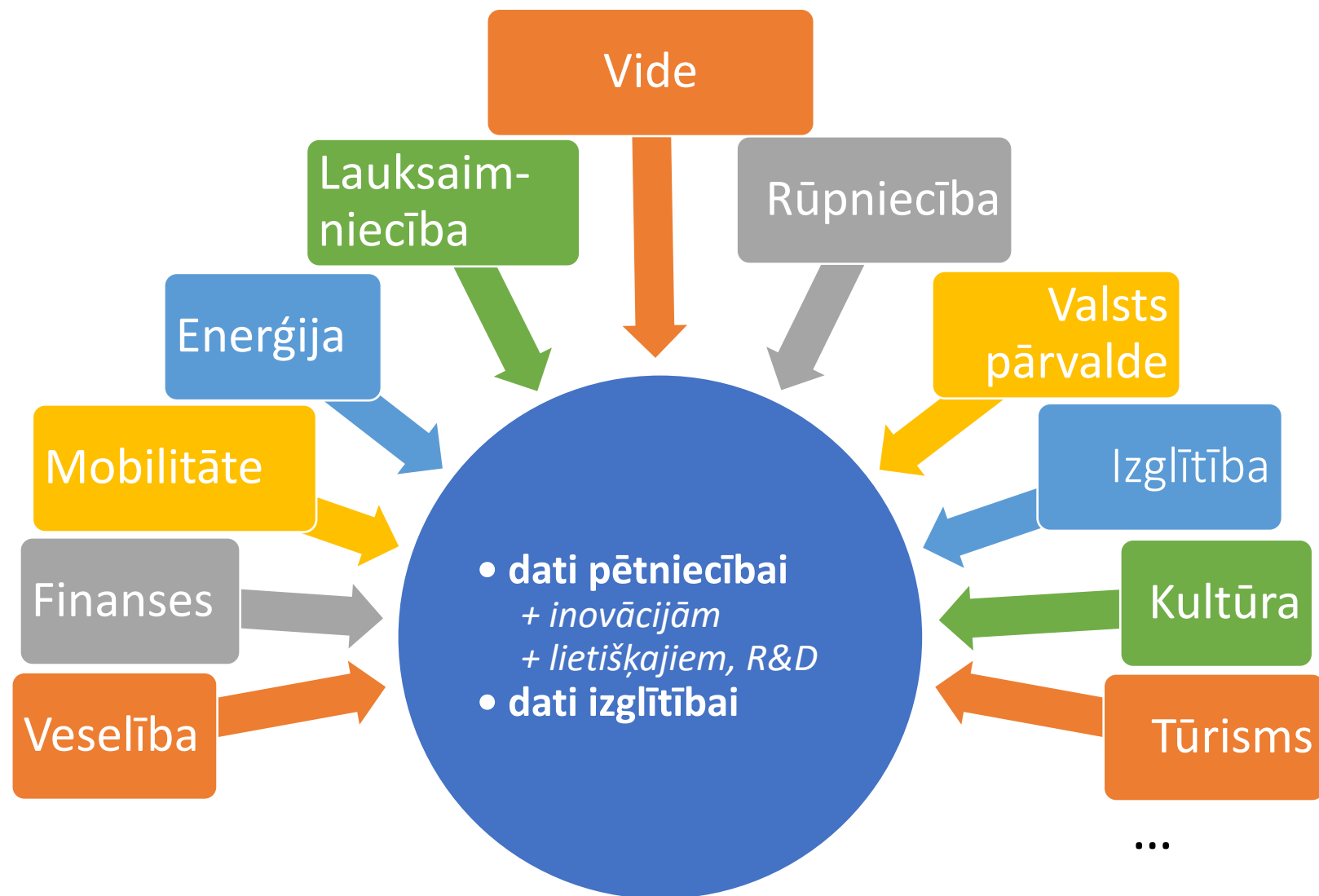
Veselība	Rūpniecība	Lauksaimniecība
Finances	Mobilitāte	Enerģija
Valsts pārvalde	Vide	Prasmes
Kultūra	Mediji	Tūrisms
Valoda	Viedās kopienas	...

VPC: datus pētniekiem no **visām** datu telpām

Akadēmisko vajadzību specifika:

- eksperimentāli, elastīgi, vispusīgi, “dziļi”
- ierobežotas zināšanas un resursi formalitātēm

NB! Dati AI&Z nozīmē arī datus zinātnieku vadītiem lietišķajiem & inovāciju pētījumiem.

VPC: vispusīgi datu pakalpojumi AI&Z

Datu meklēšana

- lietotāju vajadzību apzināšana
- pieejamo datu meklēšana

Formalitātes

- datu tehniskie apraksti
- pieprasījumi un atļaujas
- palīdzība ar līgumiem, procedūrām, prasībām
- norēķini un atskaites

Datu sagatavošana

- datu sagatavošanas uzraudzība
- datu apvienošana, tīrīšana, anonimizācija, sagatavošana

Datu apstrāde

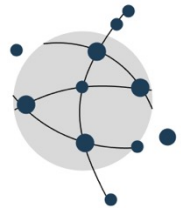
- plašs datu analīzes rīku klāsts (pētniecībai, izglītībai), MI, HPC
- drošās apstrādes vide & procedūras
- datu uzglabāšana
- datu katalogi

Datu deponēšana, atkalizmantošana

- pētniecības datu deponēšana (*Dataverse*)
- pieejamo datu popularizēšana

Atbalsts

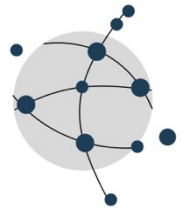
- konsultācijas un apmācība
- datu apstrādes standartlīgumi, standartprocedūras, standartnorēķini
- palīdzība datu īpašniekiem katalogu sagatavošanā, datu QA

Finansē
Eiropas Savienība
NextGenerationEU

«Datu kuratoru» projekts

Projekts «Pētniecības datu kuratori un pētījumu datu repozitorijs» (ANM 2.1.3.1.i.)

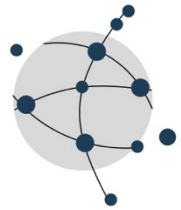

Projekta mērķi

Finansē
Eiropas Savienība
NextGenerationEU

- **attīstīt cilvēkkapitālu** – Latvijas institūcijās pieejami speciālisti, kas spēj atbalstīt pētniekus, mācībspēkus un studentus datu ieguvē, pārvaldībā, uzglabāšanā, analīzē, publicēšanā un atkārtotā izmantošanā u.c.
- **izveidot datu pārvaldības sistēmu** – lai Latvijas pētniecības dati būtu kvalitatīvi, sakārtoti un pieejami, t.sk. EOSC,
 - **t.sk. izveidot uz attīstību vērstu organizatorisko sistēmu** – datu kuratoru tīklu sadarbībai un pieredzes apmaiņai, jaunu speciālistu sagatavošanai un zinātniskā personāla izglītošanai
- **izveidot nepieciešamos IT risinājumus** – repozitoriju, kurā dati tiek deponēti, ir atrodami un pieejami

Projekta aktivitātes

Finansē
Eiropas Savienība
NextGenerationEU

1. Attīstīt datu pārvaldības prasmes
 - datu kuratoru mācības + iespēja citiem datu pārvaldniekiem
2. Attīstīt datu kuratoru sadarbības tīklu
3. Izveidot datu pārvaldības sistēmu institūcijās
4. Veidot sadarbību ar ārējiem datu avotiem
 - apzināt vajadzīgos datus, sadarbība ar datu avotiem, institūcijām, ES “datu telpām”
 - datu izmantošanas standart-ietvars (*līgumi, procedūras, risinājumi u.c.*)
 - pilotprojekti
 - «datu ekosistēma», ārējie pasākumi, informācija
5. Izveidot Latvijas Datu depozitoriju
6. Aprakstīt un publiskot esošos datus

AUGSTĀKĀS IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES IT
KOPLIETOŠANAS PAKALPOJUMU CENTRS

PALDIES PAR UZMANĪBU!

